

MCSE-hírek

A Pécsi Csoport nyári észlelőtábor

Az MCSE Pécsi Csoportja a múlt évben immár harmadik alkalommal szervezett nagy csillagászati tábort. A Mecsek déli lejtőjén, Pécsvárad felett, egy füves, ligetes katonai lőtéren augusztus 8-án este kezdődött 50 fő részvételével. A 14 éjszakán át tartó táborozásban összesen 118 résztvevőnk volt (40 pécsi és 78 fő az ország más részeiből). Ez volt az elmúlt év legnépesebb amatőr rendezvénye.

Részben saját, részben katonai sátrakban helyezkedtünk el. Az időjárás az első három napon kedvezőtlen volt. Esőt, hideget, viharos szelet eredményeztek az átvonuló hidegfrontok. Az első jó éjszaka a 11/12-i volt, éppen akkorra vártuk a Perseida meteorraj maximumát. Ekkor közel 80 amatőrcsillagász tolongott a hegyen. Kiszállt a helyi televízió, sok helyi lakos, ismerős érdeklődött a jól rekklámozott égi tűzijáték iránt.

Ismertető előadásokat tartottunk. Megszerveztük az észlelőcsoportokat (szupermaximumos, fényességstatisztikus, tűzgömbös, fotografikus). A hét csoportot egymástól elkülönítve, hallótávolságon túl helyeztük el, még a világos ég alatt. Irnokok, időmérők, gyakorlott észlelők minden csoportban voltak, így az egész éjszakát végigészlelték a csoportok (összesen 67 megfigyelő). A felfokozott várakozás lelkes munkát eredményezett. A lankadókat kávéfőzéssel, majd éjjel után a Danubius Rádió kihangosításával serkentettük. Az éterből élőben szólt sok amatőrtársunk hangja, Mizser, Tepliczky beszámolóí Fodor János és Katona Klári melankolikus, világvégi hangulatot adó műsorán belül.

A felhőtlen, tiszta, 6,4–6,8 határmagnitúdójú ég alatt csodás volt a meteorok látványa. 19:00 UT-tól, vagyis alkonyattól észleltünk. A meteorszám a kezdeti 50–80 db/órától hajnalra 200 db/óra emelkedett, szépen, kapkodás nélkül észlelhattünk. Néha pár perc alatt lökésszerűen sok perseida esett, a látvány szép volt, habár a beharangozott nagy meteorzáró elmaradt. Sok volt a fényes meteor, de az igazi tűzgömbök hiányoztak. Hiába kelt fel a félhold keleten, azért a meteorszám lassan, de biztosan (hullámozva) emelkedett. Bármikor várhattuk a nagy kitörést, ezért 7–8 órán át folyamatosan figyeltük a látványt. A pirkadat előtt láttuk legerősebbnek a rajt, akkor 250 db/órás látszó gyakorisággal hullottak. Már csak a fényesek látszhattak, de számuk mégsem csökkent. 2:30 UT-kor már nagyon világosodott, így lassan belevesztek a napsugarakba a perseidák. A legutolsó tűzgömb 3:06 UT-kor esett.

Napkelte után az élmények elmesélése, az adatok gyors összegzése és egy előzetes jelentés legépelése következett. Ezt 9 órával az észlelés vége után telefonon továbbítottuk a csajági gyűjtőközpontba. Még 12-én este is a 70 fős táborlétszám fele meteorozott. Akkor volt a legjobb ég ($hmg=7,0$), és a meteorok még erősen, majd fokozatosan gyengülve potyogtak.

A tábor jellege ezután megváltozott. Inkább a pihenés, üdülés, kirándulás, szórakozás felé tolódott el. Az ég jó volt, 6,1–6,5 hmg -val. Így a tiszta, holdtalan, tejutas eget alatt távcsöves programok folytak. Ezt 12 lencsés, 6 tükrös távcső és 29 binokulár segítette. Három 20 cm-es tükrös távcső volt a sztár, köztük Zákonyi László könnyen kezelhető Dobsonja és Peitl Tibor jól megszerkesztett, masszív Newtonja. Végül is a 14-ből 10 derült és 2 felhős éjszakánk volt.

Napi egyszeri meleg étkezést adtunk. Reggel friss házi tej, péksütemény járt a résztvevőknek. Napközben a Dombay-tó vize hűsítette a kánikulába forduló időszakot. Két jól sikerült autóbussos túrát szervezett Hoffmann János. Az egyik a Somberek–Mohács–Villány, a másik a Pécs–Szigetvár–Abaliget–Orfű utat járta be, 50–50 résztvevővel.

16-án az akkor még 65 fős tábor leköltözött a Dombay-tó partján álló vízimalom parkjába. Itt teljes komfort (villany, gáz, hideg-meleg víz, tó, étterem) várt bennünket. Éjszakai fürdőzés, tábortűz melletti programok, focimeccsek, baráti beszélgetések más jelleget adtak rendezvényünknek. Az 5,5–5,8-as ég alatt (fényszennyezés!) még lehetett bemutatásokat tartani. 19-én bolhapiacot, 21-én búcsúestet rendeztünk.

Pécsváradot augusztus 20-án avatták várossá. Az ünneplésben a tábor is kivette részét. Kétszer nyilvános-távcsöves bemutatást tartottunk, cserébe szép tűzijátékot kaptunk – kárpótlásul a perseidákért.

A tábor teljes közös költsége 103 ezer Ft volt (82 fizető személyre számolva). A szervezésben a honvédségtől most is Lőrincz Miklós és Maronics Tibor segített. 1994-ben az augusztus 5–15. közötti tíz éjszakára ismét szeretnénk vendégszeretetüket köszönettel elfogadni.

KESZTHELYI SÁNDOR

Kaposvári Csoportunk a Somogy Rádióban

1993. október 22-én a Somogy Rádió felkérésére egyórás stúdióbeszélgetésre nyílt lehetőségünk a csillagászatról ill. azon belül az amatőrcsillagászat iránt érdeklődők lehetőségeiről. A zenével színesített élő adásban a kaposvári csillagvizsgáló működéséről, a csillagászat aktuális kérdéseiről beszélgettünk. Lehetőséget kaptunk telefonos játék lebonyolítására is, melynek során különböző nehézségű kérdésekre vártuk a hallgatók válaszait. A feladatokat úgy választottuk meg, hogy a kérdésekre adott válaszok kapcsolódjanak egyesületünk nevéhez – Albireo –, valamint a nemrégiben meghirdetett Starwatch programnak is sikerült jó reklámot csinálni a Fiastyúkra vonatkozó kérdéssel. A felajánlott nyeremények (A Messier-album, forgatható csillagtérkép, ORBITS számítógépes program) nagy sikert arattak a nyertesek körében. Minden nyertes megkapta az MCSE általános tájékoztató anyagát valamint a Draco legfrissebb számát, mely többek között helyet ad a Kaposvári Csoport helyi jellegű kiadványának, a CSUWIP-nak. A beszélgetésben aktív partnerem volt a kedves riporter hölgyön kívül Recsek Renáta, valamint az üvegablak másik oldalán, a technikai helyiségben Balogh Rita, aki a telefonos játékban vállalt jelentős szerepet.

A Somogy Rádió jelenleg a megye középső területén, Kaposvár vidékén kb. 50 km átmérőjű körben fogható a 89 MHz-es URH hullámhosszon. A műsort követő hétfőn, a csillagvizsgáló állandó nyitvatartási napján, már jelentős érdeklődést tapasztaltam, sőt új jelentkező is akadt helyi csoportunkba. Említést érdemel, hogy a helyi sajtó a műsorban elhangzottak alapján néhány nappal az adás után egy rövidhírben beszámolt a kaposvári csillagvizsgáló működéséről, ezzel is hozzájárulva tevékenységünk népszerűsítéséhez.

HEVESI ZOLTÁN